

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย การพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี การนำเสนอ การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัยและพัฒนาในครั้งนี้ ขอเสนอเป็น 6 ตอน ดังนี้

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

สรุปการวิจัย

ในการวิจัยและพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี
3. เพื่อพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

การวิจัยและพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยอาศัยการวิเคราะห์ สังเคราะห์สภาพของเครือข่าย การสนับสนุนให้คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ได้ค้นหาศักยภาพ ประสิทธิภาพ ความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน แสวงหาแนวทางหรือวิธีการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี รวมทั้งการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี โดยกำหนดการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ต่อเนื่องกัน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน ปัญหาหรืออุปสรรค และความต้องการการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

ขั้นตอนที่ 2 การแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนา และตัวชี้วัดความสำเร็จ ในการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของ เครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

การวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เป็นการดำเนินงาน ที่มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัด ทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ได้เข้ามาร่วมวิจัยและ พัฒนา ในแต่ละขั้นตอน ประกอบด้วย

1. ผู้มีส่วนสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ คณะกรรมการเครือข่ายฯ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี และ ตัวแทนสมาชิก เครือข่ายฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการจัดทำแผน

2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี ผู้รับผิดชอบงาน OTOP และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการ จากสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี

ผลการวิจัยและพัฒนา สรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาแผนปฏิบัติการของเครือข่าย ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

1.1 สภาพปัจจุบันการทำแผนปฏิบัติการของเครือข่าย OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เกิดขึ้นจากการที่เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการเป็นผู้จัดทำให้ภายใต้กรอบของส่วนกลางและภายใต้ เงื่อนไขเวลาที่จำกัด คณะกรรมการเครือข่าย OTOP จังหวัดสิงห์บุรีไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมใน กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการของตนเอง ดังนั้นจึงไม่มีการเตรียมการ การศึกษาสำรวจ ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การชี้สภาพปัญหา สาเหตุ และโครงสร้างปัญหา การกำหนด แนวทางแก้ไขปัญหา การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย การกำหนดแผนงาน และโครงการ การอนุมัติแผน

1.2 ปัญหาในการพัฒนาแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ที่พบคือ คณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวางแผน จึง ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ทุกขั้นตอน เช่น การเตรียมการ การศึกษาสำรวจข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การชี้สภาพ ปัญหา สาเหตุ และโครงสร้างปัญหา การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย การกำหนดแผนงานและโครงการ และการอนุมัติแผน ซึ่งเป็น ขั้นตอนสำคัญของกระบวนการจัดทำแผน

1.3 ความต้องการพัฒนาแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี คือ ต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของกระบวนการจัดทำแผน ทุกขั้นตอน

2. แนวทางและวิธีการในการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

2.1 แนวทางและวิธีการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ประกอบด้วย

2.1.1 การจัดทำโครงการฝึกอบรมคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2551

2.1.2 การพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี โดยการปฏิบัติจริง ในวันที่ 12 กันยายน 2551

2.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี คือ

2.2.1 คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพิ่มขึ้น

2.2.2 คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ

2.2.3 แผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ประจำปีงบประมาณ 2552

3. ผลการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ตามแนวทางวิธีการพัฒนาและดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งได้กำหนดไว้ในขั้นตอนระยะที่ 2 (R₂) โดยคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้กำหนดวิธีการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไว้ 2 วิธี โดยการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ในกระบวนการวางแผน การจัดทำแผนปฏิบัติการฯ แก่คณะกรรมการเครือข่ายฯ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 11 กันยายน 2551 และส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี โดยการปฏิบัติจริงด้วยตนเองทุกขั้นตอนเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2551 สิ่งที่ได้จากการวิจัยและพัฒนา คือ

1. คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ทุกคน มีความรู้

ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพิ่มขึ้น จากพื้นฐานเดิมก่อนการฝึกอบรมเป็นมีความรู้ในเรื่องการวางแผน หลังการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

2. คณะกรรมการคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

3. ได้แผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวน 7 ด้าน 18 โครงการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้ และเพื่อการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ปัญหาและความต้องการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

จากการศึกษาพบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ที่มีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP เป็นผู้ให้การชี้แนะ และจัดทำให้ตามกรอบแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชน และภายใต้เงื่อนไขของเวลาที่จำกัด โดยที่คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ดังกล่าว ในทุกขั้นตอน ประกอบกับปัญหาในการพัฒนาแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ที่พบคือคณะกรรมการเครือข่ายฯ ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวางแผน จึงไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการ ฯ ดังกล่าว คือ การเตรียมการ การศึกษาสำรวจข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การชี้สภาพปัญหาสาเหตุและโครงสร้างปัญหา การกำหนดแนวทาง แก้ไขปัญหา การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย การกำหนดแผนงานและโครงการ การอนุมัติแผน ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของกระบวนการจัดทำแผน

2. ความต้องการพัฒนาแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนในกระบวนการจัดทำแผน ทุกขั้นตอน

3. แนวทางและวิธีการในการพัฒนา และ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

จากการศึกษาพบว่า

3.1 แนวทางและวิธีการในการพัฒนา คือ ฝึกอบรมคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ให้ความรู้เรื่องการจัดทำแผน และสนับสนุนส่งเสริมให้คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ดำเนินการจัดทำแผนในระดับต่าง ๆ ด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี

3.2 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี คือ แผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ประจำปีงบประมาณ 2552 ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ในทุกขั้นตอน

4. การพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ตามแนวทางวิธีการพัฒนาและดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งได้กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 2 (R₂) โดยจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ในกระบวนการวางแผน การจัดทำแผนปฏิบัติการ หลักสูตรการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี และสนับสนุนส่งเสริมให้คณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ประจำปี 2552 โดยการปฏิบัติจริงด้วยตนเองทุกขั้นตอน ส่งผลให้คณะกรรมการเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพในด้านการบริหารจัดการ นำไปสู่ความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ในที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาติ ประสมเพ็ชร (2548, บทคัดย่อ) เรื่อง การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ด้าน คือ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ และ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การวิจัยและพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาทุกขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการแสวงหาแนวทางหรือวิธีการพัฒนา กำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาในทุกขั้นตอนทำให้เกิดความผูกพัน จากการเป็นเจ้าของความคิด มีความเป็นเจ้าของในแผนฯ ที่ได้จัดทำมากับมือตัวเอง (เสนาะ ดิยาวี , 2543, หน้า 12) นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น การพัฒนาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทั้งผู้มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วน

เกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายจึงเหมาะสมกับการพัฒนาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชนไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการพัฒนาระบบการบริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น การพัฒนาระบบการศึกษา การพัฒนาอาชีพต่าง ๆ การพัฒนาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมนี้ ไม่เพียงจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ของคนในชุมชนแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่สามารถทำให้องค์กรต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนประสานความร่วมมือเกิดการเรียนรู้สภาพ ปัญหา ความต้องการการพัฒนา การแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนา การกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา รวมทั้งเกิดกระบวนการพัฒนาร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดประสิทธิผลสูงสุด การพัฒนาด้วยวิธีการดังกล่าวจะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีระบบ การจัดการ ความรู้ชุมชน และสุดท้ายชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

1.2 การวิจัยและพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ครั้งนี้ นอกจากจะเกิดกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรีแล้ว ยังก่อให้เกิดนวัตกรรมหรือยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ที่น่าสนใจหลายประการด้วยกัน ได้แก่ การพัฒนาการวิเคราะห์ข้อมูล การชี้สภาพปัญหา สาเหตุ และโครงสร้างปัญหา การกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมาย และการกำหนดแผนและโครงการ ในกระบวนการจัดทำแผน ซึ่งผลการวิจัยและพัฒนาครั้งนี้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำแผนในระดับต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ดังนั้น หน่วยงานด้านการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP ในระดับปฏิบัติการ ตั้งแต่ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับเขต ควรนำผลการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในการแก้ปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP ในแต่ละระดับ ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ ประกอบกันเพื่อให้ผลการพัฒนาเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้การสั่งการของส่วนกลางควรให้โอกาสและช่วงเวลาแก่เจ้าหน้าที่และคณะกรรมการเครือข่าย เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่คิดแทนและจัดทำให้เครือข่ายไปตลอด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยและพัฒนาครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ถึงแม้จะได้นวัตกรรมและยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ก็ตาม แต่นวัตกรรมและยุทธศาสตร์เหล่านี้ยังไม่สามารถยืนยันได้อย่างชัดเจนว่าจะนำไปใช้ได้ดีมายน้อยเพียงใด หากไม่มีการทดสอบนวัตกรรมและยุทธศาสตร์ที่เกิดขึ้นในหลาย ๆ พื้นที่ จนทำให้สามารถแน่ใจว่าจะมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการของเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสิงห์บุรี ควบคู่ไปกับการพัฒนาในด้านอื่น ๆ เช่น การพัฒนาด้านการผลิต

ด้านการตลาด ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ หรือการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ OTOP ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญอย่างหนึ่งของการจัดตั้งเครือข่ายผู้ประกอบการ OTOP ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี